Հաստատված է
ՀԱՍԱՐԱԿԱԳԻՏԱԿԱՆ ԱՌԱՐԿԱՆԵՐԻ ԵՎ
ՀՈԳԵԲԱՆՈՒԹՅԱՆ
ամբիոնի -------------նիստում **(արձ. թիվ ______ )**
**Ամբիոնի պետ ___________________ Մ.ՆԱԶԱՐՅԱՆ**
**-----. ------2017թ.**

# ՀՀ ՈՍՏԻԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԿՐԹԱՀԱՄԱԼԻՐ

# ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ

| | | |
|---|---|---|
| ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄ | | **Քաղաքագիտություն** |
| | | |
| ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԴԱՍԻՉ | | |
| | | |
| ՖԱԿՈՒԼՏԵՏ | | ՀՀ ոստ. կրթահամալիրի ակադեմիա, հեռակա |
| | | |
| ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ | | իրավաբանություն |
| | | |
| ԱՄԲԻՈՆ | | Հասարակագիտական առարկաների և հոգեբանության |
| | | |
| ՀԵՂԻՆԱԿ/ՆԵՐ | | Ոստ. կապիտան Մ. Դավթյան<br>melania.davtyan.police@gmail.com<br>melania.davtyan@mail.ru |
| | | |
| ՈՒՍ.ՏԱՐԻ/ԿԻՍԱՄՅԱԿ | | 2-րդ կուրս, 1-ին և 2-րդ կիսամյակներ |

| | | |
|---|---|---|
| ԿՐԵԴԻՏՆԵՐ | | |
| | | |
| ԴԱՍԱԺԱՄԵՐԻ ԲԱՇԽՈՒՄ | | **Դասընթացի ընդհանուր ծավալը կազմում է 10 ժամ, որից 8 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սեմինար:**<br>Դասընթացն ավարտվում է ամփոփիչ ստուգարքով: |
| | | |
| ՆԱԽԱՊԱՅՄԱՆ | | Միջնակարգ կրթություն |
| | | |
| ՀԱՄԱՌՈՏ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ | | Դասընթացը իր մեջ ներառում է քաղաքականության էության, քաղաքական իշխանության, համակարգի, ռեժիմների, կուսակցությունների, ընտրությունների, գաղափարախոսությունների և այլ քաղաքական կատեգորիաների բացատրություն, ազգային ու միջազգային քաղաքականության ու քաղաքական մտածողության ծանոթացում: |
| | | |

| | | |
|---|---|---|
| ՆՊԱՏԱԿ | | • Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին մատուցել համապարփակ գիտելիքներ, որը կօգնի նրանց հասկանալու քաղաքական երևույթների ու գործընթացների էությունը, իմաստն ու նշանակությունը:<br>• Արտաքին քաղաքական իրադարձությունների տեղեկացումից կատարել քաղաքական վերլուծություն: |
| ԽՆԴԻՐՆԵՐ | | Դասընթացի խնդիրներն են՝<br>• Քաղաքական փաստերի հիման վրա կատարել եզրակացություններ, որը զերծ լինի պատահականությունից և զգացմունքայնությունից:<br>• Արտաքին քաղաքական մարտահրավերների մեջ սովորեցնել գիտակցել մեր ազգի քաղաքական դերն ու խնդիրները մյուս ազգերի կողքին, բարձրացնել ազգային քաղաքական գիտակցությունն ու դաստիարակությունը: |
| | | |
| ԿՐԹԱԿԱՆ ԵԼՔԱՅԻՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐ<br>1. Իմանա | | Սովորողները պետք է իմանան ՝<br>• Տարբերակել քաղաքականությունն քաղաքագիտությունից, իմանան դրանց առանձնահատկությունները:<br>• Տարբերակել քաղաքական հիմնական կատեգորիաները մյուս գիտական կատեգորիաներից:<br>• Տարբերակել քաղաքական սուբյեկտների դերը արտաքին և ներքին քաղաքական խնդիրներում: |
| 2. Կարողնա | | Սովորողները պետք է կարողանան՝<br>• Ծանոթացնել քաղաքական ինստիտուտների էությանն ու ֆունկցիաներին:<br>• Օգնել հասկանալու ժողովրդավարության կարևորությունն իր երկրի և սեփական հասարակության համար:<br>• Ներկայացնել ՀՀ-ում ժողովրդավարության հաստատման առանձնահատկությունները: |
| 3. Տիրապետի | | Սովորողները պետք է տիրապետեն<br>• Ունենան բավարար գիտելիքներ, քաղաքական իրադրությունները գրագետ գնահատելու կարողություն: |

| | | ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ |
|---|---|---|
| Հիմնական | | 1. Հ. Գ. Մանուչարյան ,,Քաղաքագիտություն,, – ուսումնական ձեռնարկ բուհերի ուսանողների համար Երևան 2006թ.<br>2. Ռ. Հ. Պետրոսյան ,,Քաղաքագիտություն,, – ուսումնական ձեռնարկ բուհերի ուսանողների համար Երևան 2002թ.<br>**3. Քաղաքագիտություն**<br>https://library.anau.am/index.php?option=com_content&view=articl<br>=111%3A2012-03-03-17-34-52&catid=5%3A2011-11-10-07-50-21&lang=hy |
| Լրացուցիչ | | 1. Նալչաջյան Ա. ,,Իշխանություն և լիդեր,, Երևան 1996թ.<br>2. Սարդարյան Ս. ,,Քաղաքական էլիտա,, Երևան 1999թ.<br>3. Մինասյան Մ. ,,Քաղաքական լիդեր,, Երևան 2000թ.<br>4. Խուրշուդյան Լ. ,,Հայոց ազգային գաղափարախոսություն,,Երևան1999թ<br>5. Գաբուզյան Կ., Քաղաքական մշակույթ, հատուկ դասընթաց, Եր., ԵՊՀ, 2007: |

| | | |
|---|---|---|
| | | 6. Խաչատրյան Բ. Ա., Ս. Ս. Հայրապետյան, Քաղաքագիտություն, Եր. 2000:<br>7. А. И. Соловьев, Политология. Учебник, М. 2014 |
| | | |

| | | |
|---|---|---|
| ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԲԱՂԱԴՐԻՉՆԵՐ ԵՎ ԿՇԻՌ | | Ստուգարք (ստուգված, չստուգված) |
| ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ / ՄԵԽԱՆԻԶՄՆԵՐ | | Սովորողը դասընթացից կարող է հանդես բերել մինչև 100% (ստուգված) առաջադիմություն:<br>Սովորողների գիտելիքները, ունակությունները և հմտությունները գնահատվում են «Գերազանց», «Լավ», «Բավարար» և «Անբավարար» կամ «Ստուգված» կամ «Չստուգված»:<br>Սովորողների գիտելիքները գնահատվում են հետևյալ չափանիշներով՝<br>ա) «Գերազանց», եթե ունկնդիրը խոր և հիմնավոր է յուրացրել ամբողջ ծրագրային նյութը, սպառիչ, հաջորդական, գրագետ ու տրամաբանորեն կառուցված է շարադրում այն, նյութը սերտորեն կապում է ոստիկանության ծառայության խնդիրների հետ, չի դժվարանում պատասխանել, երբ ձևափոխվում է առաջադրանքը, ազատորեն լուծում է խնդիրներն ու կատարում գործնական առաջադրանքները, ճիշտ է հիմնավորում ընդունած որոշումները, ընդունակ է ինքնուրույն ընդհանրացնել և շարադրել նյութը՝ սխալներ թույլ չտալով.<br>բ) «Լավ», եթե սովորողը հիմնավոր գիտի ծրագրային նյութը, գրագետ է և ըստ էության շարադրում է այն, հարցին պատասխանելիս թույլ չի տալիս էական անճշտություններ, կարողանում է ճիշտ կիրառել տեսական դրույթները, գործնական առաջադրանքները կատարելիս տիրապետում է անհրաժեշտ ունակությունների ու հմտությունների.<br>գ) «Բավարար», եթե սովորողը յուրացրել է միայն հիմնական նյութը, բայց չգիտի դրա առանձին մանրամասները, թույլ է տալիս անճշտություններ, ոչ ճիշտ ձևակերպումներ, խախտում է ուսումնական նյութի շարադրման հաջորդականությունը և դժվարանում է կատարել գործնական առաջադրանքները.<br>դ) «Անբավարար», եթե սովորողը չգիտի ծրագրային նյութի զգալի մասը, թույլ է տալիս էական սխալներ, չի կարողանում կատարել գործնական առաջադրանքներն ու լուծել խնդիրները: |
| | | |
| ԱՅԼ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ | | |
| **Ներկայություն**<br><br>**Գրավոր աշխատանքներին ներկայացվող պահանջներ**<br><br>**Ինքնուրույն և գործնական աշխատանքներ** | | Դասապլանի որևէ փոփոխություն նախօրոք կտեղեկացվի ուսանողին:<br><br>Գրավոր աշխատանքների ժամանակ արգելվում է ծածկագրերից օգտվելը: Ծածկագրի հայտնաբերման դեպքում աշխատանքը գնահատվում է զրո միավոր:<br><br>Ինքնուրույն և գործնական աշխատանքները անհրաժեշտ է կատարել առանց կողմնակի միջամտության և հանձնել դրանք նշված ժամանակահատվածում:<br>Ինքնուրույն աշխատանքում արգելվում է գրագողությունը: Այլոց մտքերը օգտագործելու դեպքում ուսանողը պարտավոր է նշել աղբյուրը ըստ ընդունված ակադեմիական ձևաչափի: |

## ԹԵՄԱՏԻԿ ՏՐՈՀՄԱՆ ՔԱՐՏԵԶ

<table>
<tr><td colspan="2">Թեմա 1<br>Քաղաքականության էությունն ու քաղաքագիտության առարկան,<br>Քաղաքականության սուբյեկտներ,<br>Ազգային քաղաքականություն<br>(2 ժամ դասախոսություն)</td></tr>
<tr><td>Թեմայի հարցերը</td><td>Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն</td></tr>
<tr><td>1. Քաղաքականության առաջացումը, հատկությունը:<br>2. Քաղաքականության հարաբերությունը հասարակական մյուս ոլորտների հետ:<br>3. Քաղաքագիտության առարկան և օբյեկտը:<br>4. Քաղաքագիտության կատեգորիաները:<br>5. Քաղաքագիտության մեթոդներն ու գործառույթները:<br>6. Քաղաքագիտության և հասարակական այլ գիտությունների հետ կապը:<br>7. Քաղաքականության սուբյեկտ’ հասկացությունը:<br>8. Քաղաքականության սուբյեկտների առաջացման հիմքերը:<br>9. Քաղաքականության սուբյեկտների տեղն ու դերը:<br>10. Քաղաքականության սուբյեկտների համակարգումը և դրանց հիմնական խմբերը:<br>11. Քաղաքական սուբյեկտների հիերարխիան:<br>12. Ազգերի ծագումն ու ըմբռնումը:<br>13. <<Ազգ>> հասկացությունը և հատկանիշները:<br>14. Ազգային ինքնորոշման իրավունքը:<br>15. Ազգային պետականություն և ազգային ինքնավար կազմավորումների հիմնական ձևերը:<br>16. Ազգային շարժումները ժամանակակից աշխարհում:</td><td>Հարցեր 1-16 - անցկացվում է դասախոսություն` ուսանողների ուշադրությունը հրավիրելով խնդրահարույց հարցերի վրա: Ուսանողները ծանոթանում են գրականությանը` այնուհետև սեմինար պարապմունքի ժամանակ քննարկվում են խնդրահարույց հարցերը, ստուգվում են ընթացիկ առաջադրանքները:</td></tr>
</table>

<table>
<tr><td colspan="2">Թեմա 2<br>Ազգային անվտանգություն<br>Միջազգային քաղաքականություն<br>Հասարակության քաղաքական համակարգը<br>(2 ժամ դասախոսություն)</td></tr>
<tr><td>Թեմայի հարցեր</td><td>Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն</td></tr>
<tr><td>1. Ազգային անվտանգությունը որպես ազգի գոյապահպանության մեխանիզմ:<br>2. Անվտանգության ապահովման մեխանիզմներ:</td><td>Հարցեր 1-19 - անցկացվում է դասախոսություն` ուսանողների ուշադրությունը հրավիրելով խնդրահարույց հարցերի վրա: Ուսանողները ծանոթանում են</td></tr>
</table>

| | |
|---|---|
| 3. Մարդ-հասարակություն-պետություն-միջազգային հանրություն քառամիասնական մեխանիզմը:<br>4. Պետական անվտանգություան մակարդակները, ոլորտները:<br>5. Ազգային անվտանգությունն ու ազգային զարգացման ռազմավարությունը:<br>6. Ազգային անվտանգության զարգացման և իրականացման մեթոդները:<br>7. Միջազգային քաղաքականության յուրահատկությունները:<br>8. Միջազգային քաղաքականության առաջացման հիմքերը:<br>9. Միջազգային քաղաքականության մակարդակները:<br>10. Քաղաքական սուբյեկտներն ու միջազգային քաղաքականությունը:<br>11. Աշխարհաքաղաքականություն:<br>12. Համաշխարհային քաղաքականության ժամանակակից տենդենցները:<br>13. «Քաղաքական համակարգ» հասկացությունը:<br>14. Քաղաքական համակարգի էությունը և կառուցվածքը:<br>15. Քաղաքական համակարգի գործառույթները:<br>16. Քաղաքական համակարգի հիմնական տեսությունները (Հ. Ալմոնդ, Դ. Իստոն), քաղաքական համակարգի «մուտք» և «ելք» հասկացությունները:<br>17. Քաղաքական համակարգի տիպաբանությունը:<br>18. Հայոց պետականության առաջացման ու զարգացման փուլերը 20-րդ դարում:<br>19. Հայաստանի երեք հանրապետական քաղաքական համակարգերի առանձնահատկությունները | գրականությանը՝ այնուհետև սեմինար պարապմունքի ժամանակ քննարկվում են խնդրահարույց հարցերը, ստուգվում են ընթացիկ առաջադրանքները: |

| Թեմա 3<br>Պետությունը որպես քաղաքական համակարգի գլխավոր ինստիտուտ<br>Քաղաքական իշխանություն<br>Քաղաքական կուսակցություններ<br>(2 ժամ դասախոսություն) | |
|---|---|
| **Թեմայի հարցեր** | **Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն** |
| 1. Պետության էությունը:<br>2. Պետության ծագման տեսությունները:<br>3. Պետության հատկանիշները:<br>4. Պետական իշխանության յուրահատուկ հատկանիշները: | Հարցեր 1- 26 - անցկացվում է դասախոսություն՝ ուսանողների ուշադրությունը հրավիրելով խնդրահարույց հարցերի վրա: Ուսանողները ծանոթանում են գրականությանը՝ այնուհետև սեմինար պարապմունքի ժամանակ քննարկվում |

| | |
|---|---|
| 5. Պետության ներքին կառուցվածքը:<br>6. Պետության կառավարման ձևերը:<br>7. Ժամանակակից պետությունների տիպեր:<br>8. Իրավական և սոցիալական պետության հիմնական սկզբունքները:<br>9. Իրավական պետության փոխհարաբերությունները քաղաքական համակարգի մյուս սուբյեկտների հետ:<br>10. ՛Քաղաքական կուսակցություն՛ հասկացությունը:<br>11. Քաղաքական կուսակցությունների առաջացումը, զարգացման փուլերը:<br>12. Քաղաքական կուսակցությունների կառուցվածքը, տիպաբանությունն ու ֆունկցիաները:<br>13. Կուսակցական համակարգի էությունն ու տիպաբանությունը:<br>14. Քաղաքական կուսակցությունների և հասարակական կազմակերպությունների տարբերությունը:<br>15. Քաղաքական կուսակցությունների տեսակներ:<br>16. Զանգվածային կուսակցությունների առաջացման նախադրյալները:<br>17. Բազմակուսակցական համակարգի ձևավորման առանձնահատկությունները ՀՀ-ում:<br>18. Իշխանություն հասկացությունը:<br>19. Իշխանության մեկնաբանման հիմնական կոնցեպցիաները:<br>20. Քաղաքական իշխանության ծագումն ու առանձնահատկությունները:<br>21. Քաղաքական իշխանության էությունն ու բովանդակությունը:<br>22. Իշխանության ինստիտուցիոնալացումը:<br>23. Իշխանության կառուցվածքը /օբյեկտ, սուբյեկտ/:<br>24. Իշխանությունների տարանջատման սկզբունքը:<br>25. Իշխանության ռեսուրսները, իրականացման մեխանիզմները:<br>26. Քաղաքական իշխանության լեգիտիմությունը: | են խնդրահարույց հարցերը, ստուգվում են ընթացիկ առաջադրանքները |

| **Թեմա 4**<br>**Քաղաքական ռեժիմներ, ժողովրդավարություն**<br>**Քաղաքական ընտրանի /էլիտա/ և լիդեր**<br>**Քաղաքական մշակույթ**<br>**(2 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սեմինար)** | |
|---|---|
| **Թեմայի հարցեր** | **Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն** |
| 1. «Քաղաքական ռեժիմ», վարչակարգ հասկացությունը:<br>2. Ժողովրդավարական և ոչ ժողովրդավարական քաղաքական ռեժիմների էությանն ու բնորոշ գծերը:<br>3. Քաղաքական ռեժիմների տիպաբանությունը:<br>4. Տոտալիտար, ավտորիտար, ժողովրդավարական ռեժիմներ: | Հարցեր 1- 28 - անցկացվում է դասախոսություն՝ ուսանողների ուշադրությունը հրավիրելով խնդրահարույց հարցերի վրա: Ուսանողները ծանոթանում են գրականությանը՝ այնուհետև սեմինար պարապմունքի ժամանակ քննարկվում |

| | |
|---|---|
| 5. Տոտալիտարիզմի էությունը, առաջացման նախադրյալներն ու բնորոշ գծերը:<br>6. Ավտորիտար ռեժիմներ և դրանց առանձնահատկությունները:<br>7. Ինչ է ժողովրդավարությունը: ժողովրդավարության զարգացման պատմական էտապները:<br>8. Անմիջական և ներկայացուցչական ժողովրդավարություն:<br>9. ժողովրդավարության հիմնական սկզբունքները:<br>10. Հասարակության ժողովրդավարացման պայմանները (քաղաքական, տնտեսական և այլն):<br>11. Ժողովրդավարական քաղաքական վարչակարգը ՀՀ-ում<br>12. Ընտրանու /Էլիտայի/ ձևավորումն ու զարգացումը:<br>13. Ընտրանու առկայության անխուսափելիությունը:<br>14. Քաղաքական էլիտայի էությունը, կառուցվածքն ու գործառույթները:<br>15. Ընտրանու տիպաբանությունը:<br>16. Կառավարող ընտրանու գործառույթները:<br>17. 'Լիդերի հատկանիշների' տեսությունը:<br>18. 'Ղեկավար' և 'Լիդեր' հասկացությունները:<br>19. Քաղաքական լիդերություն:<br>20. Քաղաքական լիդերի գործառույթները:<br>21. Լիդերության տիպաբանություն: Քաղաքական մշակույթ հասկացությունը, էությունը:<br>1. Քաղաքական մշակույթ հասկացությունը, էությունը:<br>22. Քաղաքական կուլտուրայի տիպերը:<br>23. Քաղաքական սուբյեկտների սոցիալականացումը որպես քաղաքական մշակույթ:<br>24. Քաղաքական սոցիալիզացիա:<br>25. Քաղաքական մշակույթի միջոցով իրականացվող գործառույթները:<br>26. Քաղաքական մշակույթի կառուցվածքային բաղադրատարրերը:<br>27. Քաղաքական մշակույթի տիպաբանությունը:<br>28. Քաղաքական մշակույթի առանձնահատկությունը ՀՀ-ում: | են խնդրահարույց հարցերը, ստուգվում են ընթացիկ առաջադրանքները<br>Հարցեր 1-28 - սեմինար պարապմունք: Ստուգվում են ընթացիկ առաջադրանքները նաև նախորդ թեմաների վերաբերյալ |